

ЙОРДАН ВАТЕВ
БЕЛЕЖКА ОТ ПРЕВОДАЧА

chitanka.info

Навлизането в духовния свят на „Книга на мъртвите“ на древните египтяни, този паметник на световната философска култура и митология, неминуемо се съпровожда от смелостта да се потъне в една бездна от идеи и образи, от заклинания и обращения към боговете. В тази поетическа вселена, още в началото на човешката цивилизация, се обособяват големите въпроси за същината на битието и смисъла на живота, за тайната на смъртта и хармонията на космоса, за безкрайността на звездните пространства и вътрешния мир на човека, за пътя към доброто и препятствията на злото. Космологическата проблематика се съединява с етическата и се достига до идеята, че човекът, ако има разумен и добър живот, ако е справедлив и милосърден, честен и изпълнен с мир, може да постигне мъдрост и съвършенство. Аргументите, които душата на мъртвия предоставя, за да докаже сама своята невинност, отвеждат към сърцевината на съвременната реторика — опериране с идеи, нелинейно представяне на ценности, потъване в нещата от живота. В този смисъл 125 глава от „Книга на мъртвите“, прочута в историята на философската култура като една от най-дълбоките изповеди на човека, пронизана от дух на хуманизъм и надежда, показва каква е стойността на това забележително произведение. Оттук идват и трудностите в тълкуването на литературния текст и неговото претворяване на роден език. „Книга на мъртвите“ на древните египтяни е превеждана на английски, френски, немски език. Това е първият превод на български език. Той е направен според изданието: *Live des morts des anciens egyptiens*, Paris, 1978.

Стиховете във френския превод се отличават с простота и дълбоко проникване в духа на египетската митология, но на места ритъмът е нарушен. Ръководих се от убеждението, че трябва да запазя полъха на „Книга на мъртвите“, акварелния колорит на поетическите картини и музиката в нейното вътрешно звучене, южния дъх на настроението и северната тишина на мислите. Бележките са кратки. Те осветляват само главните фигури в египетския пантеон, някои географски имена и ключови понятия в „Книга на мъртвите“. В посочената литература, въз основа на която те са написани, читателят ще намери подробности за митологията на древните египтяни. (Тя не е включена в настоящия файл).

Изявявам дълбока признателност на редактора на превода Афродита Василева. Нейната изключително прецизна работа върху ръкописа, търпение и отзивчивост, отличното владение на френски език, духът и културата, тънкият усет към отсенките на българската реч, създадоха една богата творческа атмосфера и неповторими часове на общуване с духовните ценности на древен Египет. Иззявявам също благодарност на Събка Станева за елегантно поднесените микрофилми, за естетическата стойност на материалите, над които работих с удоволствие, и за първото насърчение да се заломя с това дело; на служителите от отдел „Книжни фондове и обслужване на читатели“ и особено на служителките от читалня нр. 5 на Народна библиотека „Кирил и Методий“, толкова мили и внимателни към мене по време на дългата и трудна работа, която изискваше многобройни библиографски справки; на служителите от Централната библиотека при БАН; на всички, които ме подкрепиха с добра мисъл и добра дума.

Съзнавам, че са допуснати грешки и пропуски, но имам надеждата, че читателят ще прости това поради тяхната неизбежност при първото издание на „Книга на мъртвите“ на древните египтяни на български език, което е за мене голямо изпитание, но и нескрита радост — българското слово да претвори един къс от вечността. Това произведение по значимостта на основния проблем в него — вечния поглед на човека към смъртта — стои до „Книга за пътя и свойството“ на Лао-Дзь, до „Божествена комедия“ на Данте Алигиери. По своята състеност и дълбочина атмосферата в „Книга на мъртвите“ на древните египтяни, иззявявана чрез един ритъм, спокоен и нежен като морето, напомня органовата музика на Йохан Себастиан Бах и българската реч има прелестта да бъде изразител на това богатство.

Йордан Ватев

София, 29 юни 1982 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.